
THÔNG TIN

HỘI NGHỊ CÔNG BỐ VÀ TRAO QUYẾT ĐỊNH BỔ NHIỆM TỔNG BIÊN TẬP TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU CON NGƯỜI

Chiều ngày 02/11/2021, tại trụ sở số 9 Kim Mã Thượng, Ba Đình, Hà Nội, Viện Nghiên cứu Con người trực thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam (Viện Hàn lâm) tổ chức Hội nghị công bố và trao Quyết định bổ nhiệm Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Con người cho TS. Nguyễn Đình Tuấn.

Tham dự Hội nghị có: PSG.TS. Nguyễn Thị Hoài Lê, Bí thư chi bộ, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Con người; TS. Nguyễn Đình Tuấn, Phó Bí thư chi bộ, Phó Viện trưởng; TS. Đào Thị Minh Hương, Phó Viện trưởng cùng đông đủ các viên chức và người lao động Viện Nghiên cứu Con người.

Được sự ủy quyền của Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, PSG.TS. Nguyễn Thị Hoài Lê đã công bố và trao Quyết định số 1385/QĐ-KHXH ngày 26 tháng 10 năm 2021 của Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam bổ nhiệm có thời hạn TS. Nguyễn Đình Tuấn, Nghiên cứu viên chính, Quyền Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Con người, giữ chức Tổng biên tập Tạp chí Nghiên cứu Con người thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Phát biểu tại Hội nghị, PSG.TS. Nguyễn Thị Hoài Lê nhiệt liệt chúc mừng

TS. Nguyễn Đình Tuấn đã nhận được sự tin nhiệm cao của Thường vụ Đảng ủy, Lãnh đạo Viện Hàn lâm, Lãnh đạo và các viên chức, người lao động Viện Nghiên cứu Con người. PGS.TS. nhấn mạnh đến vị trí và vai trò quan trọng của Tạp chí trong quá trình hội nhập và số hóa hiện nay. Đồng thời bày tỏ mong muốn trên cương vị Tổng biên tập, TS. Nguyễn Đình Tuấn sẽ tập trung vào công tác lãnh đạo, điều hành tạp chí để đưa ra những định hướng mới trong công tác phát triển tạp chí, từng bước nâng tầm uy tín và chất lượng của Tạp chí trong thời gian tới.

Phát biểu nhận nhiệm vụ, TS. Nguyễn Đình Tuấn trân trọng cảm ơn sự quan tâm, ủng hộ của Thường vụ Đảng ủy, Lãnh đạo Viện Hàn lâm, Lãnh đạo và các viên chức, người lao động Viện Nghiên cứu Con người. TS. Nguyễn Đình Tuấn cho rằng, đây là vinh dự song cũng là trọng trách đối với cá nhân đồng chí và nguyện cống hiến hết sức mình để tiếp tục phát triển, nâng cao chất lượng Tạp chí. Qua đây, TS. Nguyễn Đình Tuấn mong muốn nhận được nhiều sự quan tâm, hỗ trợ hơn nữa của Thường vụ Đảng ủy, Lãnh đạo Viện Hàn lâm, Lãnh đạo Viện Nghiên cứu Con người và các đồng nghiệp để góp phần xây dựng và phát triển Tạp chí ngày càng đáp ứng tốt hơn các yêu cầu của thời kỳ hội nhập quốc tế, đóng góp vào sự phát triển chung của Viện Hàn lâm trong thời gian tới.

Nhân dịp này, TS. Nguyễn Đình Tuấn đã nhận được nhiều lời chúc mừng và

những bó hoa tươi thắm từ Lãnh đạo Viện Nghiên cứu Con người, Tạp chí Nghiên cứu Con người và các viên chức, người lao động, các đoàn thể trong Viện Nghiên cứu Con người.

Tố Lam

GẮN NGHIÊN CỨU CON NGƯỜI VÀ PHÁT TRIỂN CON NGƯỜI VỚI VIỆC ĐẤU TRANH, PHẢN BÁC CÁC QUAN ĐIỂM, TU TƯỞNG SAI TRÁI

Thực hiện việc đưa công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng vào trong mọi hoạt động của đơn vị, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và đặc thù của ngành, trong khuôn khổ hoạt động khoa học của Viện Nghiên cứu Con người, tại buổi tọa đàm khoa học thường kì năm 2021, PGS.TSKH. Lương Đình Hải đã trình bày một số nội dung về vấn đề bảo vệ nền tảng tư tưởng và các quan điểm của Đảng về việc phản bác quan điểm sai trái, thù địch liên quan đến nghiên cứu con người và phát triển con người. Theo diễn giả, trong đời sống xã hội, phê phán đúng đắn, khách quan luôn đóng vai trò quan trọng. Trong khoa học cũng có phê phán, nhưng phê phán trên lập trường khoa học và đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái nhằm thúc đẩy sự phát triển khoa học càng có ý nghĩa to lớn.

Trong lĩnh vực nghiên cứu các chỉ số phát triển con người, thể hiện cách tiếp cận thiên nhiều về định lượng, chưa phản ánh hết khía cạnh định tính và nhiều nội

dung khác của phát triển con người. Ví dụ, việc xây dựng, phát triển con người trên các chiều cạnh, tiêu chí và chuẩn mực xây dựng con người đã tồn tại trong lịch sử như yêu nước, trách nhiệm xã hội, đạo đức, phẩm chất cá nhân và xã hội, v.v. thì cách tiếp cận định lượng thể hiện qua các chỉ số như hiện nay là chưa đầy đủ, chưa bao quát, chưa toàn diện. Những khía cạnh đó có thể chất lọc được, khái quát được hoặc bằng mô tả, có thể so sánh được, nhưng chưa thể đo lường được. Vì vậy, cần hiểu, sử dụng, trong chừng mực có thể, cả hai cách tiếp cận định tính và định lượng, để có cách hiểu tổng thể, bao quát từng chỉ số, từng số liệu trong mỗi thước đo hay đánh giá trong từng chiều cạnh. Điều đó khó có thể làm đầy đủ, nhưng lại có thể giúp chúng ta tránh được những ngộ nhận, nhầm lẫn, phiến diện. Mặt khác, có thể giúp chúng ta có căn cứ để phê phán, đấu tranh với các quan điểm sai trái, xuyên tạc những nội dung, quan điểm về xây dựng và phát triển con người trong nền tảng tư tưởng của Đảng và các quan điểm, tư tưởng của Đảng về xây dựng và phát triển con người.

Thời gian gần đây, trên một số diễn đàn, nhất là mạng xã hội, đang có những quan điểm về con người và phát triển con người Việt Nam thể hiện ba mức độ cần phải phê phán: Thứ nhất là một số quan điểm sai lầm có nguồn gốc nhận thức trực tiếp. Sai lầm ở đây không phải về phương diện chính trị mà chỉ là về phương diện khoa học, cả từ góc độ nhận thức lẫn góc độ thực tiễn. Sai lầm do ngộ nhận, do thiếu thông tin, do thiếu trình độ và phương pháp

nhận thức khoa học. Những sai lầm trong nhận thức, tư tưởng, quan điểm thuộc loại này có nguồn gốc từ nhận thức và duy nhất do nguyên nhân này, có thể khắc phục bằng những giải pháp phù hợp, gắn với phương pháp và nội dung nhận thức. Do đó, để phê phán, đấu tranh có hiệu quả cần phải vạch ra nguồn gốc sai lầm về nhận thức của các chủ thể có những quan điểm, tư tưởng đó.

Thứ hai là loại quan điểm, tư tưởng sai trái do nguồn gốc xã hội trực tiếp. Loại quan điểm, tư tưởng này thường không trực tiếp xuất phát từ nhận thức¹, mà xuất phát trực tiếp từ nguồn gốc xã hội. Đó có thể là do lợi ích nhóm tiêu cực, cục bộ, hẹp hòi, có thể là vô tình hoặc cố ý lợi dụng các tư tưởng, quan điểm khoa học vì mục tiêu cá nhân vị kỉ. Loại tư tưởng, quan điểm này thường thể hiện bằng những hành vi a dua, hùa theo, ngộ nhận, thiếu chiều sâu nhận thức, thiếu tâm và tâm về phương diện con người và xã hội. Chủ nhân của loại tư tưởng, quan điểm này thiếu hiểu biết sâu sắc về nền tảng tư tưởng của Đảng và các quan điểm, tư tưởng của Đảng về con người và phát triển con người. Phê phán, đấu tranh với loại quan điểm, tư tưởng sai trái này thường khó khăn hơn, phải vạch rõ nguồn gốc xã hội, những lợi ích cục bộ, cá nhân, hẹp hòi ẩn nấp sau chúng thì mới có hiệu quả.

Thứ ba là loại tư tưởng, quan điểm sai trái thù địch, thường xuất phát từ lợi ích cá nhân, tập đoàn, giai cấp, mang tính chất

đối lập, đối kháng xã hội. Bản chất của vấn đề con người và phát triển con người thường bị xuyên tạc, bóp méo, hoặc lợi dụng các sự kiện, hiện tượng để giải thích sai lệch bản chất theo hướng có lợi cho mục tiêu cá nhân, cho lợi ích nhóm, tập đoàn, v.v.. Chủ thể của các tư tưởng, quan điểm này có ý thức, cố tình xuyên tạc những nội dung về xây dựng và phát triển con người Việt Nam của Đảng và Nhà nước nhằm làm cho người dân hiểu sai, gây chia rẽ và phá hoại sự thống nhất về tư tưởng của Đảng và nhân dân. Đấu tranh với loại quan điểm, tư tưởng này không hề đơn giản. Đây thực sự là cuộc đấu tranh tư tưởng nên đòi hỏi phải có “đội quân chủ lực”, chuyên nghiệp, không chỉ giỏi về chuyên môn mà phải giỏi cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, có các điều kiện vật chất - kĩ thuật tương xứng.

Trong các nội dung về xây dựng và phát triển con người, ở các mức độ khác nhau, các tư tưởng, quan điểm sai trái, thù địch thường cố tình xuyên tạc các phẩm chất con người Việt Nam. Lợi dụng một số biểu hiện tha hóa phẩm chất đạo đức, chính trị của một số cá nhân để khái quát và xuyên tạc bản tính con người Việt Nam. Ở góc độ khác, việc khai thác các thói hư, tật xấu của con người Việt Nam cũng được một số lực lượng thù địch tận dụng để bóp méo bản chất tốt đẹp của con người Việt Nam, từ đó xuyên tạc, phủ nhận khả năng xây dựng của con người Việt Nam theo chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước Việt Nam, làm cho cán bộ, nhân dân mất niềm tin vào chính mình và vào sự phát triển của dân tộc.

¹ Xét đến cùng, nguyên nhân sâu xa vẫn có nguồn gốc nhận thức, nhưng khía cạnh xã hội đã bao phủ và làm nó chìm sâu.

Các khía cạnh khác nhau về phát triển con người, trong đó có các chỉ số về con người như chỉ số phát triển con người (HDI), chỉ số nghèo đa chiều (MPI), chỉ số bất bình đẳng giới (GII), v.v. cũng đều bị xuyên tạc ở những mức độ và phạm vi khác nhau. Bằng những “lí giải”, “căn cứ”, “dữ liệu” viện dẫn một cách có chủ đích nhằm gây nghi ngờ về mức độ chính xác của các chỉ số để từ đó phủ nhận các thành quả tích cực của việc phát triển con người và những nỗ lực của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta, là phương thức phổ biến của các loại quan điểm, tư tưởng sai trái thù địch trong hai thập niên gần đây ở lĩnh vực này. Những thành tựu, ưu điểm cố tình bị lãng quên, hoặc bị xuyên tạc. Ví dụ, các số liệu, chỉ số về con người và phát triển con người như HDI, MPI, v.v. đều được các tổ chức quốc tế tham gia tính toán hoặc kiểm tra, xác nhận. Nhưng, sự thật đó không được nhắc đến mà lại bị

xuyên tạc rằng chúng là sai lầm, là không chính xác, là do Việt Nam “đặt” ra, v.v..

Đã đến lúc các nhà khoa học trong lĩnh vực nghiên cứu con người và phát triển con người cần nhận thức và quán triệt sâu sắc việc gắn kết nghiên cứu với việc đấu tranh, phê phán các quan điểm, tư tưởng sai trái, phản khoa học, thù địch với các quan điểm, tư tưởng đúng đắn, khoa học của Đảng và Nhà nước. Việc tư vấn, cung cấp các luận cứ khoa học khách quan cho việc hoạch định đường lối, chính sách và pháp luật về con người và phát triển con người, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không thể tách rời việc phê phán những quan điểm, tư tưởng sai trái, thù địch với lợi ích quốc gia, dân tộc, nhân dân lao động.

L.H.